

У травні 2016 року Україна приєдналася до Угоди СОТ про державні закупівлі (GPA — Agreement on Government Procurement), що відкриває українським компаніям ринки державних закупівель 45 країн-учасниць, серед яких Канада, США, Південна Корея, Сінгапур, Тайвань, Японія та ін. Загальний ринок оцінюється у 1,7 трлн доларів [2, с. 71]. Це створює можливості для участі в освоєнні бюджетних витрат інших країн, посилюючи, таким чином, конкурентні вимоги до товарів і послуг, що створюються і надаються.

Наведена характеристика розкриває певні прогалини, що існували у ролі державних закупівель для розвитку та модернізації сучасної України. Крім добре досліджених аспектів діяльності в сфері державних закупівель, важливими характеристиками такої діяльності виступають політичні, цивілізаційні, суспільні та геополітичні прояви, які заслуговують на більш глибоке розкриття.

Література

1. Мельников О.С. Особливості публічних закупівель як об'єкта державного регулювання економіки. Теорія та практика державного управління. 2016. № 1 (52). С. 129-135.

2. Мартинович Д.Є. Аналіз ефективності публічних закупівель як інструменту державної допомоги. Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 18. С. 70-76.

Ляхов О. В., аспірант
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

У середині XVIII ст. у сільському господарстві було зайнято майже 80% сукупної робочої сили на планеті. Наприкінці XIX – на початку XX ст. у розвинутих країнах в цій галузі було зайнято до 40% населення, а у промисловості – 35% [1, с. 215]. Однак запорукою та критерієм економічної та соціальної ефективності будь-якої економічної галузі є не кількість зайнятих у ній (в абсолютних та відносних показниках), а структура моделі ринку, яка в ній домінує.

У абсолютній більшості світових і вітчизняних підручників та навчальних посібників сільське господарство визначається як галузь, яка представляє собою ринок продукції чистої/досконалої конкуренції [3, с. 76; 2, с. 25]. Він характеризується великою кількістю незалежних один від одного виробників, відсутністю перепон на шляху входження до галузі, і, найголовніше – неможливістю контролю за цінами. Це сприяє формуванню на ринку відносно низьких цін і можливості задоволення населенням своїх базових фізіологічних потреб у необхідному обсязі при витрачанні незначної

частки своїх доходів. Першочерговим завданням будь-якого державного антимонопольного органу (в нашій державі – це Антимонопольний комітет України) є боротьба з монопольними тенденціями в секторі сільськогосподарського виробництва та реалізації продукції харчування. Натомість в Україні ми можемо спостерігати протилежні тенденції – прагнення до посилення концентрації економічної влади, що здійснюються як правовими, так і адміністративними важелями державного впливу.

Правові важелі, що застосовуються державою в цьому напрямі – це намагання у будь-який спосіб «протягнути» через парламент закон про землю, що дозволить через зловживання окремими нормами цього закону концентрувати значну кількість сільськогосподарської землі в одних руках через підставних осіб і фіктивних власних певних земельних ділянок, в умовах реального володарювання та здійснення товарної і цінової політики агропідприємств окремим, невеличким колом осіб, що мають можливість у сучасних умовах здійснювати масштабний викуп української землі. Це призведе до зміни товарного асортименту сільськогосподарського виробництва (до тотальної орієнтації на експорт без урахування наслідків) та безумовного підвищення цін на продукти харчування на внутрішньому ринку.

Іншим правовим важелем, спрямованим на знищення конкуренції в сфері сільського господарства є спроби прийняття нового закону про банківську діяльність (інформаційні важелі українського олігархату охрестили цей закон «антиколомойським»). Цей закон офіційно дозволяє використовувати земельні ділянки в якості застави для отримання банківських кредитів; і якщо такі схеми існували і раніше – зараз це легалізовано і дає можливість банкам ставати великими латифундистами номінально через надання позик під заставу землі, а фактично – через її купівлю за заниженими цінами. Примусом до продажу землі за заниженою ціною може бути як жебрацький стан сучасного селянина, так і насильницькі дії: викрадення, погрози, катування, саботаж, «пропозиції від яких не можна відмовитись» тощо. Світовій історії відомі багато таких прикладів організації земельних відносин.

Будь-яка концентрація власності на засоби виробництва, в тому числі й землі, призводить до монополізації галузі, а наслідком та головною метою захоплення ринку – є підвищення цін.

Однак, прийняття цього закону лобіюється (нібито) представниками Міжнародного валютного фонду саме задля дозволу офіційного продажу землі, тобто перетворення землі на товар і формування повноцінних відносин власності з приводу землі не як елементу національного багатства, а звичайного об'єкту купівлі-продажу. Саме земля та державні підприємства, на думку політики представників зовнішнього управління, має стати залоговим та гарантованим майном повернення державних боргів, повернути які ніякої можливості на сьогоднішній день немає, враховуючи існуючі тренди державної економічної, соціальної, енергетичної, валютної та взагалі будь-якої політики. Все це дуже негативно впливатиме на рівень життя мешканців України, позбавляючи їх суб'єктності в процесі управління власним життям та

економікою. Відтак, держава має сприяти не продажу землі – а підвищенню ефективності її використання, шукати нові шляхи підтримки с/г виробника [1, с. 216].

Серед адміністративних заходів, що мають місце під час карантину та безпосередньо знищують сільське господарство слід назвати закриття ринків. Унаслідок таких дій дрібні товаровиробники, які власне й мають складати основу сільського господарства, позбавлені можливості реалізувати вирощену продукцію, не отримують коштів для задоволення інших потреб, крім продукції харчування. Також наслідком цього стає бартеризація відносин у сільській місцевості, а це є однією з ознак підриву державності.

По-друге – це посилює економічну владу супермаркетів та крупних закупівельних фірм, які системно підвищують ціни, а відтак і погіршують рівень життя більшості населення. Крім усього іншого, це призводить до поступової зміни структури галузі.

У багатьох країнах ЄС спостерігається не лише стабільність цін на всі продукти харчування, а й багато акцій та інших маркетингових ходів, що дають можливість придбати товари за нижчими цінами. Відтак, власники супермаркетів піклуються не лише про одномоментний акт отримання прибутку, а й дивляться у перспективу.

По-третє, через ажіотажний попит і нерозуміння принципу дії ринкового механізму, можливими є споживання прострочених товарів та масові ускладнення здоров'я споживачів через харчові отруєння.

По-четверте, відсутність коштів у селян суттєво ускладнить посівну кампанію, що зменшить пропозицію сільськогосподарських товарів у наступному агропромисловому періоді, яка й без цього буде набагато меншою, враховуючи суху зиму.

До цього додається проблема «закриття» багатьох країн у плані експорту сільськогосподарської продукції через піклування про рівень особистої продовольчої безпеки. Через скорочення пропозиції на глобальному харчовому ринку це призвело до загальносвітового подорожчання цін на певні групи товарів, у тому числі – пшеницю й борошно. За певними чутками, цим явищем зараз активно користуються певні ділки від Державного агентства резерву України – які активно продають борошно за кордон, користуючись нагодою ринкової кон'юнктури, ігноруючи національні інтереси України.

Отже, негайним завданням влади на сьогодні є відкриття харчових ринків, ринків посівних матеріалів та інших засобів сільськогосподарського виробництва, обмеження або припинення експорту продукції харчування.

Література

1. Ляхов О. В. Державне регулювання сільського господарства України : цивілізаційний потенціал. Розвиток інноваційно-інтегрованих структур у вимірі формування інноваційно-орієнтованої моделі економіки : збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 21-22 березня 2018 року, м. Кропивницький. Кропивницький : «Ексклюзив-Систем», 2018. С. 215–217.

2. Яковенко Р. В. Економічна теорія : конспект лекцій та тестові завдання для студентів спеціальностей „Економічна кібернетика”, „Менеджмент”, „Управління персоналом та економіка праці”, „Економіка підприємства”, „Організація комерційної діяльності у сфері послуг і торгівлі”, „Економіка та організація бізнесу”, „Міжнародні економічні відносини”. Кропивницький : ЦНТУ, 2019. 98 с. : іл.

3. Яковенко Р. В. Основи теорії економіки для технічних спеціальностей : навч. посіб. Кіровоград : «Поліграф-Сервіс», 2009. 120 с. : іл.

Nikitenko Y. P.

THEORETICAL PROBLEMS OF COST MANAGEMENT OF AGRICULTURAL ENTERPRISES FOR THE PRODUCTION OF LIVESTOCK PRODUCTS

The urgent need for consistent continuation, comprehensive deepening and extension to all spheres of production market principles of management requires a radical rethinking of the basic theoretical principles of the agricultural sector of the Ukrainian economy. This requires overcoming as soon as possible some manifestations of deteriorating food market situation, introduction of a system of effective control over the processes of targeted formation and reduction on a regular basis of production costs, development of techniques and methods of targeted operational influence on the technological processes of major agricultural industries. associated with the cultivation of livestock products. The temporary decline in economic activity significantly affected the development of pig farming. Particularly urgent and acute are the problems of overcoming the uncontrolled growth of total costs for growing pig meat, overcoming the passive nature of statistical recording of their change, the inability of managers to make informed and effective decisions on their reasonable reduction, to mobilize internal reserves for the introduction of new technologies. food products that are in traditional demand in domestic consumer markets.

Knowledge of the essence of technological, organizational and economic principles and methods of economical implementation of individual production processes, in general, the driving elements of the economic mechanism of the market transformation allows you to consciously manage “tectonic” changes in the agricultural sector, to form a dynamic scientific and technical policy. based on the latest achievements of agricultural science and practice. In this, the broadest sense, the economic mechanism determines the content of the management system as a link between its components – production relations, productive forces and the leading superstructure.

The current state of pig farming requires an immediate solution to a significant list of related problems in the interests of both agricultural producers and consumers. Moreover, the creation of prospects for further dynamic development and operation